

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

№ 1/3022-23 від 01 березня 2023 року

Керівникам департаментів(управлінь)
освіти і науки обласних, Київської
міської військових адміністрацій
Керівникам закладів освіти

Щодо поширення агресивної субкультури серед підлітків

Шановні колеги!

Міністерство освіти і науки України занепокоєне ситуацією щодо поширення агресивної субкультури серед підлітків.

Як уже відомо, минулими вихідними підлітки масово збирались у центрі українських міст і готувались влаштувати сутички та бійки. Правоохоронці не допустили конфліктів і понад 700 учасників масового зібрання затримали й передали ювенальній поліції. Більшість із затриманих – це неповнолітні. За такі дії передбачено як адміністративну (для батьків неповнолітніх), так і кримінальну відповідальність, яка настає із 14-ти років.

Затримані називають себе учасниками "ПВК Рьодан" — це нова субкультура, яка натхнена японським аніме та поширилась нещодавно у Росії.

Правоохоронці переконані, що дії "ПВК Рьодан" — це спроба росіян використати дітей для дестабілізації внутрішньої ситуації в Україні.

Більш детальна інформація розміщена на сайті Національної поліції України. [Ресурс доступу](#). За твердженням психологів, більшість підлітків стають учасниками різних течій чи субкультур через дві важливі потреби — соціалізації та приналежності. До небезпечних субкультур схильні ті, хто невпевнений у собі, має низьку самооцінку і комплекси, у кого є труднощі у спілкуванні, відсутні друзі, напружені стосунки з ровесниками чи батьками, несприятлива сімейна ситуація; хто протягом довгого періоду зазнавав цькування та булінгу.

Ще одна причина того, чому неповнолітні стали жертвами провокацій — проживання досвіду війни. Підлітки самі собою емоційно нестабільні, а під час війни їхня емоційна нестабільність зростає удесятеро. Зазвичай, подібні психологічні операції, на кшталт "ПВК Рьодан", ворог запускає, орієнтуючись на емоційно нестабільну аудиторію.

З метою припинення масових протиправних дій, аби застерегти дітей від необдуманих вчинків, подолання конфліктів та формування толерантних стосунків серед представників різних субкультур сучасної молоді, рекомендуємо:

- з'ясувати першопричини, які спонукали підлітків приєднатися до небезпечних субкультур та надати відповідну допомогу в їх подоланні;
- ознайомити учасників освітнього процесу із існуючими молодіжними субкультурами, їхніми основними рисами, позитивним і негативним спрямуванням;
- з'ясувати позитивну роль молодіжних субкультур у процесі адаптації і самоствердження юної особистості;
- провести заняття з елементами тренінгу «Всі ми – різні, всі ми – рівні», творчі дискусії на тему «Молодіжні субкультури: за і проти», «Вчимося бути толерантними», «Що спільного?», «Біла ворона», «Чарівне озеро»;
- створити колажі «Світ толерантності» і «Світ інтолерантності», «Риси толерантної особистості» тощо.

Для того, щоб навчити дітей безпечній поведінці у виховній системі закладу освіти необхідно систематично **пріділяти увагу національно-патріотичному вихованню, культурі взаємостосунків школярів, методам ненасильницького спілкування тощо.**

Педагогам необхідно налагодити взаємодію з батьками, зокрема:

- рекомендувати батькам звертати увагу на контент, який споживає дитина й бути в курсі її інтересів;
- разом з дитиною пройти базовий курс кібербезпеки й обговорити його;
- слідкувати, чи не відбувається у дитини різких перепадів настрою;
- проводити більше часу зі своїми дітьми та вибудовувати довірливі стосунки;
- звертати увагу на поведінку дітей, коло спілкування та способи проведення дозвілля.

Батькам, у яких складна комунікація з підлітками, варто звернутись до практичного психолога закладу освіти, або, наприклад, до фахівців проєкту Міністерства освіти і науки України та UNICEF "Поруч" , де можна отримати безкоштовну допомогу з метою формування нових життєвих цінностей, розвитку вольових якостей, поліпшення взаємин дитини з батьками та ровесниками тощо.

Зміст листа просимо довести до відома керівників органів управління освітою різного рівня, керівників та педагогічних працівників закладів освіти з метою запобігання протиправним діям підлітків в умовах воєнного стану, організації превентивних заходів щодо формування толерантних стосунків.

Довідково:

- Небезпечні ТікТок-челенджі, які варто обговорити з дітьми. [Ресурс доступу](#).
- Проєкт «Культура добросусідства». [Ресурс доступу](#).
- Як пережити підліткову кризу. [Ресурс доступу](#).
- Про складну поведінку дитини. [Ресурс доступу](#).

З повагою

Заступник Міністра

Віра Рогова